

8 marca 2024 r.

Powstaje Mazowiecka Rada ds. Równości

Dziś obchodzimy Dzień Kobiet. Jak wygląda sytuacja kobiet na Mazowszu? Jest ich więcej, są lepiej wykształcone, dłużej żyją. I choć w lokalnej polityce wciąż dominują mężczyźni, to liczba pań w samorządzie rośnie. W naszym województwie są gminy i powiaty o jednym z najwyższych wskaźników feminizacji! Mimo to kobiet na wysokich stanowiskach ciągle jest znacznie mniej niż mężczyzn. Stąd pomysł utworzenia **Mazowieckiej Rady ds. Równości**, która będzie działać pod auspicjami marszałka województwa mazowieckiego. To pierwsza taka inicjatywa w Polsce!

Ideę rady, a także zagadnienia związane z równością kobiet i mężczyzn omawiały podczas dzisiejszego briefingu prasowego wiceministra kultury Marta Cienkowska, radna województwa mazowieckiego Wiesława Krawczyk i wójt gminy Izabelin Dorota Zmarzlak.

Na Mazowszu mieszka ponad **2,8 mln kobiet**, co stanowi **52,2 proc.** wszystkich mieszkańców naszego regionu! Najwięcej jest pań w wieku **35-39 lat**, a średni wiek Mazowszanek to **42,9 lat**. Kobiety dominują nad mężczyznami nie tylko liczebnie. Panie są też lepiej wykształcone – **35,6 proc. z nich ukończyło studia wyższe**. Jak te statystyki przekładają się na działalność pań w samorządach?

Coraz więcej kobiet w sejmiku Mazowsza

W obecnej kadencji Sejmiku Województwa Mazowieckiego na 51 mandatów 19 sprawują kobiety. Ponadto dwie radne, **Elżbieta Lanc** i **Janina Ewa Orzełowska**, wchodzi w skład pięcioosobowego zarządu województwa mazowieckiego. W pierwszej kadencji sejmiku (1998–2002) paniom przypadło zaledwie 12 z 80 mandatów. W kolejnych latach, kiedy sejmik liczył 51 radnych, ta liczba sukcesywnie rosła: w drugiej kadencji pań było **14**, a w obecnej szóstej kadencji w sejmiku zasiada **19 kobiet**. **Wiesława Krawczyk**, radna województwa mazowieckiego, zwraca uwagę, że mimo iż przybywa pań decydujących o rozwoju lokalnych społeczności, to powinno być ich znacznie więcej. – *Kobiety są ambitne, zaangażowane i chcą działać na rzecz rozwoju swoich gmin, miast, powiatów czy województw. Samorząd na każdym szczeblu potrzebuje przedsiębiorczych, silnych i wrażliwych na problemy społeczne kobiet, które udowadniają, że nie są słabą płcią.*

Mazowiecka Rada ds. Równości

Jak wynika z badania IBRIS przeprowadzonego dla Stowarzyszenia Kobiety w Centrum, co czwarta Polka uważa, że władze polskich gmin i miast nie uwzględniają potrzeb kobiet w zarządzaniu samorządem¹. Dlatego **Dorota Zmarzlak**, wójt gminy Izabelin i członkini Zarządu Związku Gmin Wiejskich, zainicjowała powstanie pierwszej w Polsce Mazowieckiej Rady ds. Równości. Jej zadaniem mogłyby być nie tylko diagnoza sytuacji kobiet w województwie mazowieckim, analiza polityki pod kątem praw kobiet i kluczowych dla nich kwestii, edukacja mieszkańców na temat równości płci, ale także zwiększenie ich reprezentacji w gremiach decyzyjnych w województwie mazowieckim. – *Mamy coraz więcej kobiet w samorządach, i to bardzo dobry znak, ale wciąż jest nas zbyt mało, zwłaszcza na najbardziej odpowiedzialnych stanowiskach. A żeby wspólnoty lokalne i wspólnota państwowa odpowiadały na potrzeby wszystkich, w zarządzaniu potrzebne jest spojrzenie i męskie, i żeńskie. Tylko pracując razem, stworzymy świat odpowiadający na współczesne wyzwania i gotowy na nadchodzące kryzysy. Dziś, kiedy w naszym województwie powstaje pierwsza w Polsce rada ds. równości, chcę im powiedzieć – to wy decydujecie o tym, jaka będzie samorządowa Polska, jakie będzie lokalne społeczeństwo, musicie tylko głośno to powiedzieć.*

Gmina Izabelin, której przewodzi Dorota Zmarzlak, charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem feminizacji. W 15-osobowej radzie gminy większość stanowią kobiety. To także panie pełnią funkcje wójta, sekretarza i skarbnika gminy, a na siedem sołectw na terenie gminy jest aż pięć zarządzanych przez panie. W gminie działa także Izabelińska Rada Kobiet.

1 Źródło: https://kobietywcentrum.org.pl/wp-content/uploads/2022/04/IBRiS_Czy-miasto-jest-kobieta.pdf



Mazowsze na 8. miejscu

W samorządzie województwa mazowieckiego udział pań zarówno w organach przedstawicielskich, jak i wykonawczych jest na poziomie zaledwie **18,4 proc.** Ten wskaźnik daje nam **8. miejsce** w rankingu ogólnopolskim. Najbardziej sfeminizowanym mazowieckim powiatem jest **powiat łosicki**, który w zestawieniu zajął **2. miejsce** ze wskaźnikiem feminizacji 64 proc.! Poziom feminizacji wskazuje na liczbę stanowisk lokalnych zajmowanych przez kobiety. W zestawieniu znalazł się również **powiat płoński**, który zajął **6. lokatę**. Wskaźnik feminizacji wynosi tam **56,8 proc.** Natomiast najwyższym wskaźnikiem feminizacji w gronie **miast** mogą pochwalić się **Ząbki** (14. miejsce – 76,2 proc.), **Wołomin** i **Kobyłka** (ex aequo 15. miejsce – 73,8 proc.).

Na przestrzeni lat liczba kobiet w samorządach lokalnych rosła. W 2010 roku zaledwie 26 kobiet pełniło funkcję wójta, burmistrza i prezydenta. Od tamtej pory tendencja jest wzrostowa i pań piastujących te stanowiska przybywa. W 2011 r. było ich **27**, natomiast od 2014 r. ich liczba nie spada poniżej 30, a w 2020 r. w fotelach wójtów, burmistrzów i prezydentów zasiadało już **40 pań**. Ta tendencja utrzymuje się do dziś (najnowsze statystyki GUS-u dotyczą 2022 r. – wtedy pań w samorządach lokalnych wciąż było 40)².

Marta Cienkowska, wiceministra kultury, podkreśla, że kobiety mają wszelkie predyspozycje, by odnosić sukcesy w polityce, także lokalnej. – *Polityka jest kobietą. Nie tylko na poziomie samorządowym. Trudno mówić o Polsce równych szans bez głosu kobiet, szczególnie tych z mniejszych miast. Nasz samorząd potrzebuje pełnej i równej reprezentacji – kobiet i mężczyzn, starszych i młodszych. To, że coraz więcej kobiet angażuje się w życie polityczne naszego regionu, jest prawdą. Jestem tego przykładem. Bardzo cieszy mnie, że mamy dziś w Ciechanowie reprezentację kobiet każdego pokolenia startujących do wyborów samorządowych.*

Co drugi sołtys to sołtyska!

Statystyki pokazują, że najwięcej kobiet sprawuje wysokie stanowiska na terenach wiejskich. W rankingu najbardziej sfeminizowanych gmin wiejskich prym wiodą dwie gminy z Mazowsza: **Garbatka-Letnisko** i **Michałowice**, które zostały sklasyfikowane ex aequo na **3. miejscu** ze wskaźnikiem feminizacji na poziomie **83,3 proc.** Oznacza to, że panie dominują tam zarówno w organach przedstawicielskich, np. radach gmin, jak i wykonawczych, czyli na stanowiskach wójtów. Co ciekawe, na 7297 sołtysów aż **3309** to kobiety. To oznacza, że niemal **co drugi sołtys to sołtyska!**

Aktywność kobiet na Mazowszu

W kwestii przedsiębiorczości przewaga jest po stronie mężczyzn. Spośród 2,6 mln osób pracujących 1,2 mln to kobiety, co stanowi 47,2 proc. ogółu. 160 tys. kobiet jest pracodawczyniami lub pracuje na własny rachunek – to 32,4 proc. ogólnej liczby. Z czego pracodawczyniami jest 29 tys. kobiet i stanowią one 32,6 proc. ogółu pracodawców.

Mazowsze dba o rozwój kobiet

Samorząd województwa mazowieckiego podejmuje wiele działań, których celem jest ułatwianie kobietom aktywności, ale również dbanie o nie. Na Mazowszu prężnie działają organizacje zrzeszające mieszkanki miast i obszarów wiejskich. Są to zarówno koła gospodyń wiejskich, organizacje pozarządowe, jak i lokalne grupy. Pielęgnują one regionalne tradycje i kulturę, aktywizują mieszkańców, edukują i rozwijają potencjał swoich miejscowości.

Z myślą o kobietach samorząd realizuje program „Mazowsze dla kół gospodyń wiejskich”. Do przedstawicielek społeczności wiejskiej jest adresowany konkurs „**Najaktywniejsza Liderka Wiejska w województwie mazowieckim**”, a w konkursie **Mazowiecka Lady D.** są nagradzane kobiety z niepełnosprawnościami i działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami, których postawa może być wzorem do naśladowania.

Aby umożliwić kobietom powrót do pracy, samorząd województwa dofinansowuje budowę i remonty przedszkoli i żłobków. To niejedyna forma wsparcia ze strony władz regionu. Radni województwa

² Źródło: Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>



systematycznie przekazują środki z budżetu na modernizację oddziałów ginekologiczno-położniczych w swoich placówkach, aby zapewnić kobietom przyjazne i komfortowe warunki w szpitalach.

W trosce o zdrowie pań powstał autorski program wsparcia „**Mazowsze dla zdrowia kobiety**”. Samorząd województwa mazowieckiego wspiera w ten sposób ochronę zdrowia i profilaktykę chorób najczęściej występujących u kobiet, a także promocję zdrowia i edukację zdrowotną. W tym roku program został rozszerzony o profilaktykę zdrowia mężczyzn i zmienił nazwę na „Mazowsze dla zdrowia”. Mieszkanki regionu mogą również liczyć na pomoc w ramach programu wykrywania raka piersi na wczesnym etapie czy leczenia niepłodności z wykorzystaniem metody in vitro.

Marta Milewska
Rzeczniczka Prasowa
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego
tel. 22 59 07 602, kom. 510 591 974
e-mail: rzecznik@mazovia.pl

